

Koltai Kornélia

(ELTE BTK, Ókortudományi Intézet, Assziriológiai és Hebraisztikai Tanszék, adjunktus):

Péchi Simon

„Júniusban öreg Rákóczi György fejedelem vizsgálatot rendelt el a szombatosok avagy a judaizmus ügyében. Letartóztatták és fogságra vetették mindazokat, akik nem akarták [elhagyni hitüket] és [megtagadták], hogy disznóhúst egyenek, kiváltképp Székelyföldön, elsősorban Udvarhelyszéken, ahol a legtöbben voltak. Miután hosszú fogságra [ítélték] őket, férfi és asszonyszemélyeket egyaránt, a fejedelem mindnyájukat megfosztotta valamennyi jószáguktól és egyéb javaiktól. Köztük a legelőkelőbb szószólójuk, Péchi Simon, az ország kancellárja volt, akit hosszú ideig fogságban tartottak és összes javait elkobozták. Ezáltal a fejedelem nagyon megnövelte kincstári birtokait, és meggazdagodott.

Júliusban Désen országgyűlést tartottak, ahová sok előkelő egyházi és világi rendű férfi gyűlt össze. Megvitatták és megbeszélték a hittel kapcsolatos összes cikkelyt, majd ítéletet hoztak a fogságra vetett szombatosok [ügyében].”

Részlet a XVII. századi erdélyi szász történetíró, Georg Kraus *Erdélyi krónika 1608–1665* című művéből

(Vogel Sándor fordításában)

A szombatosok ideológusának-dogmatikusának, a zsidó imakönyv és számos rabbinikus-zsidó jogi irat XVII. század eleji magyarra fordítójának – aki a Héber Biblia fordítását és kommentálását is elkezdte – üldöztetés és nélkülözés jutott osztályrészül, s a fent említett 1638-as dési országgyűlés határozata alapján végül vallásváltásra kényszerült: 1639-ben a református hitre tért át, és reformátusként is halt meg.

Előadásomban Péchi Simonnak az életútját mint tipikus erdélyi szombatos életutat mutatom be, annak ellenére, hogy munkássága egyedülálló, példátlan a szombatosok történetében.